

Porovnanie parafrázovaných textov, na ktoré upozornila oponentka

<p>Dizertačná práca</p>	<p>LÖWY, A. – ČIPKOVÁ, T. Limity úpravy styku biologického otca dieťaťa ako blízkej osoby. In: Košické dni súkromného práva IV. Pocta profesorovi Vojčíkovi, 2022</p>
<p>Str. 66-68 (súvislý text)</p> <p>Ku kolízii biologického a právneho otcovstva môže dochádzať následkom formulácie jednotlivých zákonných domnienok pre určenie otcovstva.</p>	<p>Strana 88 (hore)</p> <p>V okolitých, ale aj susedných štátoch sú zrejme situácie kolízie biologického a tzv. právneho resp. sociálneho rodičovstva. Takáto kolízia môže vzniknúť v dôsledku formulácie jednotlivých zákonných domnienok pre určenie otcovstva.</p>
<p>Za účelom lepšej ilustrácie možno zvýrazniť, že predmetná kolízia domnienok bola viackrát riešená zo strany najvyšších súdnych autorít¹, avšak tie sa zaoberali prostriedkami obrany biologického otca, za predpokladu, že k určeniu otcovstva došlo, na základe druhej zákonnej domnienky, a je vylúčené, že otec, ktorý bol určený súhlasným vyhlásením by mohol byť otcom maloletého dieťaťa.</p>	<p>Kolíziou biologického a sociálneho otcovstva sa v podmienkach Slovenskej republiky zaoberali už aj najvyššie súdne authority. Tie však konkrétne riešili len prostriedky obrany biologického otca, pokiaľ otcovstvo bolo určené na základe druhej domnienky, a je vylúčené, že otec určený na základe súhlasného vyhlásenia môže byť otcom maloletého dieťaťa.²</p>
<p>Domnelý biologický otec nie je aktívne legitimovaným subjektom pre podanie návrhu na zapretie otcovstva, a z toho dôvodu aj jeho možnosti vo vzťahu k potvrdeniu biologickej reality sú značným spôsobom obmedzené.</p>	<p>Biologický otec, resp. muž, ktorý o sebe tvrdí, že je otcom dieťaťa, nie je aktívne legitimovaný na podanie návrhu na zapretie otcovstva a jeho možnosti vo vzťahu k potvrdeniu biologickej reality sú preto značne limitované.</p>
<p>V prípade, v rámci ktorého dôjde k stretu záujmov dvoch mužov, kedy jeden je biologickým otcom dieťaťa a druhý je právnym otcom, ktorý je zapísaný v rodnom liste dieťaťa pokladáme za významné riešiť nielen otázku toho, ktorý muž má prednosť vo vzťahu k určeniu resp. zachovaniu jeho otcovstva¹⁶⁵, ale taktiež aj problematiku týkajúcu sa toho, akú úlohu bude mať v živote dieťaťa muž, ktorý nie je v rodnom liste dieťaťa zapísaný ako otec, avšak má s daným dieťaťom vytvorený určitý citový</p>	<p>Strana 88 (text na hore uvedený priamo nenadväzuje a nachádza sa v novej kapitole)</p> <p>V prípade stretu záujmov dvoch mužov, z ktorých jeden je právnym otcom dieťaťa, zapísaným v rodnom liste a druhý je biologickým otcom dieťaťa považujeme za potrebné riešiť nielen otázku toho, ktorý muž bude mať prednosť vo vzťahu k určeniu, resp. zachovaniu jeho otcovstva, ale aj otázku, akú úlohu bude zohrávať v živote dieťaťa ten muž, ktorý síce nie je v rodnom liste dieťaťa zapísaný ako otec, ale má s dieťaťom vytvorený citový vzťah alebo</p>

<p>vzťah alebo pravdepodobnú biologickú väzbu. V prípade, kedy právne otcovstvo dosiahlo mieru prednosti pred biologickým, považujeme teda za žiaduce vysporiadať sa s postavením biologického otca v živote dieťaťa, pričom aktuálna právna úprava predmetnú situáciu nereguluje.</p>	<p>minimálne pravdepodobnú biologickú väzbu. V situácii, v ktorej právne, resp. sociálne otcovstvo dosiahlo mieru prednosti pred biologickým otcovstvom je potrebné vysporiadať sa s postavením biologického otca v živote dieťaťa. Aktuálna právna úprava uvedenú situáciu výslovne nerieši</p>
<p>V intenciách potenciálneho stretu biologického a právneho otcovstva v tomto kontexte považujeme za žiaduce vziať na zreteľ interpretáciu ust. § 25 ods. 5 ZoR a § 36 ods. 1 ZoR aj v kontexte biologického otca nezapísaného v rodnom liste dieťaťa a to tak, aby mal garanciu aspoň minimálneho rozsahu práv vo vzťahu k svojmu biologickému dieťaťu, avšak za predpokladu, že je to v záujme maloletého dieťaťa. V týchto intenciách možno uviesť do pozornosti, že otázka úpravy regulácie styku biologického otca, ktorý nie je zapísaný v rodnom liste dieťaťa v intenciách ust. § 25 ods. 5 ZoR a § ust. 36 ods. 1 ZoR nebola dosiaľ zo strany najvyšších súdnych autorít riešená.¹⁶⁶ (LÖWY, A. – ČIPKOVÁ, T. Limity úpravy styku biologického otca dieťaťa ako blízkej osoby. In: Košické dni súkromného práva IV. Pocta profesorovi Vojčíkovi, 2022, s. 90.)</p>	<p>Strana 90</p> <p>Otázka možnosti úpravy styku biologického otca, ktorý nie je zapísaný v rodnom liste maloletého, a to prostredníctvom § 25 ods. 5 a § 36 ods. 6 Zákona o rodine nebola doposiaľ v rozhodovacej praxi najvyšších súdnych autorít riešená ani Najvyšším súdom SR, ale ani Ústavným súdom SR.</p>
<p>Avšak problematiku regulácie kontaktu medzi biologickým otcom a dieťaťom vo svojej praxi riešil ESLP, kedy vyzdvihol právo na kontakt biologického rodiča s dieťaťom, ale súčasne zdôraznil nevyhnutnosť prísnej kontroly so zreteľom na nebezpečenstvo faktického obmedzenia rodinných vzťahov medzi malým dieťaťom a rodičom.¹⁶⁷ Bránenie kontaktu medzi biologickým otcom a dieťaťom predstavuje porušenie čl. 8 Dohovoru o ochrane LP a ZS, avšak podľa nášho názoru takéto porušenie možno skonštatovať, až po oboznámení sa s individuálnymi okolnosťami konkrétnej veci a zhodnotením dôvodov, pre ktoré sa kontakt medzi biologickým otcom a</p>	<p>strana 91</p> <p>Otázkou kontaktu medzi biologickým otcom a dieťaťom sa vo svojej rozhodovacej praxi zaoberal už aj ESLP, keď vyzdvihol právo na kontakt biologického rodiča s dieťaťom, ktorý vyžaduje prísnu kontrolu, pretože existuje nebezpečenstvo, že rodinné vzťahy medzi malým dieťaťom a rodičom budú fakticky obmedzené.⁸ Bránenie kontaktu biologického otca a maloletého dieťaťa je v zásade porušením práva na súkromný a rodinný život podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej tiež „Dohovor“). Samozrejme, konštatovať porušenie čl. 8 možno až po zohľadnení individuálnych okolností konkrétnej veci a posúdení</p>

<p>dieťaťom nerealizuje.¹⁶⁸ (LÖWY, A. – ČIPKOVÁ, T. Limity úpravy styku biologického otca dieťaťa ako blízkej osoby. In: Košické dni súkromného práva IV. Pocta profesorovi Vojčíkovi, 2022, s. 91.)</p>	<p>dôvodov, pre ktoré sa kontakt medzi biologickým otcom a dieťaťom neuskutočňuje.</p>
<p>V týchto intenciách je prínosné uviesť do pozornosti rozhodnutie ESLP vo veci Ahrens proti Nemecku, kde ESLP dospel k záveru, v zmysle ktorého čl. 8 je žiaduce interpretovať tak, že jednotlivé štáty majú záväzok, v zmysle ktorého sú povinné skúmať či je v najlepšom záujme dieťaťa poskytnúť jeho biologickému otcovi možnosť v podobe založenia vzťahu medzi ním a jeho biologickým dieťaťom, napr. prostredníctvom úpravy styku.¹⁶⁹</p>	<p>V rozsudku Ahrens9 ESLP výslovne zhrnul, že čl. 8 musí byť vykladaný tak, že ukladá členským štátom záväzok skúmať, či je v najlepšom záujme dieťaťa umožniť jeho biologickému otcovi založiť medzi nimi vzťah, napríklad práve prostredníctvom úpravy styku.</p>
<p>Na tomto mieste nemožno opomenúť rozhodnutie ESLP Anayo proti Nemecku. V rámci skutkového stavu možno uviesť, že sťažovateľ p. Anayo pochádzal z Nigérie a počas svojho pobytu v Nemecku mal pomer s vydatou ženou, ktorá následne otehotnela a porodila dvojčiky, ktoré vychovávala spolu s manželom, napriek skutočnosti, že farba ich pleti zreteľne nasvedčovala tomu, že otcom dieťaťa je sťažovateľ.</p>	<p>Najvýraznejšie sa potom k predmetnej otázke vyjadril ESLP vo veci Anayo proti Nemecku¹⁰. Sťažovateľ, pán Anayo, pochádza z Nigérie a počas svojho pobytu v Nemecku mal pomer s vydatou ženou, ktorá otehotnela a porodila dvojčiky. Deti začala vychovávať spoločne so svojim manželom, napriek tomu, že aj ich farba pleti nasvedčovala tomu, že otcom je sťažovateľ.</p>
<p>Matka spolu s právnym otcom bránili p. Anayo v styku s deťmi, čo bol dôvod, že uvedené začal riešiť s nemeckými súdmi. Síce súd prvej inštancie rozhodol v jeho prospech, zo strany odvolacieho súdu došlo k záveru, že nemá právo na styk s deťmi nakoľko súd považoval absenciu sociálneho a rodinného vzťahu medzi biologickým otcom a deťmi za rozhodujúcu prekážku, pričom však nevzal na zreteľ, že táto prekážka bola spôsobená zo strany matky a právneho otca, keďže zo strany pána Anayo došlo k prejavom záujmu.</p>	<p>Matka a právny otec bránili sťažovateľovi v kontakte s deťmi, z tohto dôvodu sa obrátil na nemecké súdy. Súd prvej inštancie rozhodol v jeho prospech a upravil styk s maloletými deťmi. Svoje rozhodnutie odôvodnil najlepším záujmom detí a blízkymi väzbami k deťom, ktoré vyplývajú z biologického rodičovstva. Odvolací súd však konštatoval, že sťažovateľ nemá na styk s deťmi právo. Odôvodnil to neexistenciou rodičovskej zodpovednosti a kontaktu pána Anayo s deťmi. Absenciu sociálneho a rodinného vzťahu medzi biologickým otcom a deťmi súd považoval za rozhodnú prekážku úpravy styku. Nezohľadnil pri tom, že táto je spôsobená zo strany matky a právneho otca, pretože pán Anayo o deti prejavoval záujem.</p>
	<p>Strana 91 (text na hore uvedený priamo nenadväzuje)</p>

<p>ESLP v danej veci skonštatoval, že existencia rodinného života nie je podmienená výlučne len samotnou biologickou väzbou, ale je nevyhnutné, aby k nemu pristúpili i ďalšie faktory, na základe ktorých možno vyvodíť blízky vzťah.</p>	<p>Konštatoval, že existencia rodinného života nie je determinovaná len samotným biologickým putom, ale musia k nemu pristúpiť aj ďalšie faktory, z ktorých je možné odvodiť blízky vzťah.</p>
<p>V niektorých mimoriadnych prípadoch postačuje existencia záujmu zo strany otca pred narodením a aj po ňom.</p>	<p>Vo výnimočných prípadoch však postačuje, aby existoval zámer viesť rodinný život, tzn. záujem zo strany otca o deti pred ich narodením aj po ňom.</p>
<p>ESLP záverom uviedol do pozornosti skutočnosť, v zmysle ktorej nie je žiaduce pristupovať k posudzovaniu práv biologického otca striktne formálne, ale je nevyhnutné pristúpiť k hľadaniu spravodlivej rovnováhy medzi záujmami matky, právneho a biologického otca, ďalších detí matrikových rodičov a v neposlednom rade vziať v úvahu záujem maloletých detí.¹⁷⁰</p>	<p>Strana 91 (text na hore uvedený priamo nenadväzuje)</p> <p>ESLP následne zdôraznil, že k posudzovaniu práv biologického otca a detí nemožno pristupovať formálne a striktne prihliadať len na právne rodičovstvo, ci existenciu vytvoreného sociálneho vzťahu. Je potrebné hľadať spravodlivú rovnováhu medzi záujmami matky, právneho a biologického otca, ďalších detí právnych rodičov a v neposlednom rade dotknutých maloletých detí.</p>
<p>S uvedeným názorom vysloveným zo strany ESLP sa stotožňujeme nakoľko sa domnievame, že neumožnenie takéhoto kontaktu by predstavovalo porušenie čl. 8 Dohovoru o ochrane LP a ZS.</p>	<p>Strana 92</p> <p>Napriek tomu v situácii, v ktorej biologický otec prejavuje záujem o svoje deti a zároveň z hľadiska rozhodujúcich kritérií možno vyhodnotiť, že ich vzájomný kontakt bude v najlepšom záujme detí, bolo by v rozpore s čl. 8 Dohovoru, tento kontakt im neumožniť.</p>
<p>Vzhľadom na vyššie uvedené sme toho názoru, že regulácia styku biologického otca s dieťaťom by mala byť právne upraveným inštitútom rodinného práva, pričom v rámci rozhodovania o úprave daného styku je potrebné mať na zreteli identifikáciu primárnych fundamentálnych predpokladov, medzi ktoré patria:</p> <ul style="list-style-type: none"> • úprava styku je v najlepšom záujme dieťaťa, 	<p>Strana 94</p> <p>Na základe vyššie uvedenej argumentácie máme za to, že úprava styku biologického otca s dieťaťom by mala byť považovaná za štandardný inštitút rodinného práva.</p> <p>Pri rozhodovaní o úprave styku biologického otca s dieťaťom je potrebné identifikovať naplnenie primárnych zákonných predpokladov, medzi ktoré zaraďujeme:</p>

<ul style="list-style-type: none"> • regulácia styku je žiaduca vzhľadom na pomery v rodine, • neexistuje vzájomná dohoda o uskutočnení styku medzi právnymi rodičmi a biologickým otcom, • existencia statusu biologického otca ako blízkej osoby maloletého dieťaťa. 	<p>a) status biologického otca ako blízkej osoby maloletého dieťaťa,</p> <p>b) neexistenciu dohody medzi právnymi rodičmi a biologickým otcom o realizácii styku,</p> <p>c) skutočnosť, že úprava styku je potrebná v zaujme dieťaťa,</p> <p>d) skutočnosť, že úpravu styku si vyžadujú pomery v rodine.</p>
<p>Medzi sekundárne predpoklady možno zaradiť napríklad, či je preukázané alebo len tvrdené, že muž, ktorý žiada úpravu styku je biologickým otcom dieťaťa a taktiež či prejavoval záujem pred a po narodení dieťaťa.</p>	<p>Strana 94 (text na hore uvedený priamo nenadväzuje)</p> <p>Medzi sekundárne predpoklady, ktoré by mal súd v konaní o úpravu styku skúmať zaraďujeme to, či je preukázané alebo iba tvrdené, že muž, ktorý navrhuje úpravu styku je biologickým otcom, či sa o dieťa zaujímal pred a po narodení, či majú vytvorený určitý citový vzťah.</p>
<p>Dovolíme si tvrdiť, že až po následnom vyhodnotení vyššie uvedených predpokladov je možné dospieť k záveru či bude regulácia styku v najlepšom záujme dieťaťa, pričom čl. 8 Dohovoru o ochrane ĽP a ZS je žiaduce interpretovať v tom zmysle, že členským štátom je uložená povinnosť v podobe preskúmania či je v najlepšom záujme dieťaťa umožniť biologickému otcovi vytvoriť si vzťah s daným dieťaťom a to najmä prostredníctvom regulácie styku.¹⁷¹ (LÖWY, A. – ČIPKOVÁ, T. Limity úpravy styku biologického otca dieťaťa ako blízkej osoby. In: Košické dni súkromného práva IV. Pocta profesorovi Vojčíkovi, 2022, s. 94.)</p>	<p>Strana 94 (text na hore uvedený priamo nenadväzuje)</p> <p>Až po relevantnom vyhodnotení uvedených predpokladov možno dospieť ku konštruktívnemu záveru, či bude úprava styku v najlepšom záujme dieťaťa pri konfrontácii základných práv ostatných subjektov. Článok 8 Dohovoru pritom možno vykladať tak, že kladie členským štátom povinnosť preskúmať, či bude v najlepšom záujme dieťaťa umožniť biologickému otcovi vytvoriť si vzťah s týmto dieťaťom najmä prostredníctvom úpravy styku.</p>

<p>Dizertačná práca</p>	<p>BÁNOS, R. - KOŠUTOVÁ, M.: Zákon o rodine. Veľký komentár. 3. aktualizované vydanie. Žilina: EUROKODEX, 2023, s. 360 (na rozdiel od autorky som vychádzala z 3. vydania)</p>
--------------------------------	---

<p>Strana 103 (súvislý text)</p> <p>Súčasne si dovoľujeme zvýrazniť, že v prípade konštatovania protiústavnosti predmetného ustanovenia by eventuálne mohol nastať problém technického charakteru, nakoľko so zreteľom na civilnoprávnu úpravu je možné návrh podať len voči konkrétnej osobe. Ako najvhodnejšie riešenie sa nám javí, že riešenie by mohlo tkvieť v inšpirácii predchádzajúcou právnou úpravou, kedy by navrhovateľ svoj podnet adresoval voči generálnemu prokurátorovi a ten by následne inicioval toto konanie, pričom by návrh smeroval voči vopred ustanovenému opatrovníkovi zomrelého rodiča. Eventuálne riešenie by sme mohli vidieť aj v podobe začatia konania ex offo príslušným súdom, čo by však vyžadovalo nevyhnutnosť úpravy ďalších právnych predpisov ako Civilný sporový poriadok, Civilný mimosporový poriadok či Občiansky zákonník.</p>	<p>Strana 360 (súvislý text)</p> <p>Pri konštatovaní protiústavnosti predmetného ustanovenia môže nastať technický problém, keďže v konaní civilnoprávna úprava vyžaduje adresovať návrh proti konkrétnej osobe. Najschodnejšie riešenie podľa nášho názoru ponúka predchádzajúca právná úprava, kedy by na prípadný podnet navrhovateľa adresovaný generálnemu advokátovi inicioval následne tento toto konanie, pričom by bol návrh smerovaný voči vopred ustanovenému opatrovníkovi, ktorý by zomrelého rodiča v konaní zastupoval. Do úvahy prichádza tiež prípadné začatie konania ex offo príslušným súdom. Predmetné by však prezumovalo i nutnosť úpravy ďalších právnych predpisov, ako CSP, CMP či OZ.</p>
---	---

<p>Dizertačná práca</p>	<p>Dufalová, L.: Reprodukčná medicína a aktuálne problémy rodinného práva. In: Bratislavské právnické fórum 2022 [elektronický dokument] : aktuálne aplikačné problémy v oblasti rodinného práva a súvisiacich konaní podľa civilného mimosporového poriadku. - : 1. vyd. ISBN 978-80-7160-665-9. - Bratislava : Právnická fakulta UK, 2022.</p>
<p>Strana 113 (súvislý text)</p> <p>Na tomto mieste je však nevyhnutné uviesť do pozornosti, že určenie otcovstva pomocou tretej zákonnej domnienky neprichádza v kontexte asistovanej reprodukcie do úvahy, nakoľko vyššie uvedený predpoklad (súlož v rozhodnej dobe) nebude naplnený.</p> <p>Uvedené bude platiť aj za situácie, kedy dieťa bolo splodené pomocou asistovanej reprodukcie a biologickým otcom dieťaťa je</p>	<p>Strana 44 (súvislý text)</p> <p>Základným predpokladom pre určenie otcovstva je súlož medzi ženou a mužom. V prípade asistovanej reprodukcie však tento predpoklad nebude naplnený, a z tohto dôvodu nie je možné určiť otcovstvo treťou domnienkou.</p> <p>To platí aj v prípade, ak dieťa bolo splodené pomocou asistovanej reprodukcie a</p>

<p>muž, ktorý s matkou dieťaťa v rozhodnom čase súložil.</p> <p>Situácia tohto druhu by sa mohla vyskytnúť vtedy, keď by došlo k zákroku asistovanej reprodukcie u nezosobášeného páru bez súhlasu muža, ktorý by následne odmietol určiť otcovstvo prostredníctvom druhej zákonnej domnienky.</p> <p>Následok takéhoto konania by spočíval v skutočnosti, že by dieťa nemalo právne určené otcovstvo (statusový pomer otec/dieťa by nevznikol).</p> <p>V prípade, ak by v danom prípade došlo k vykonaniu zákroku asistovanej reprodukcie so súhlasom muža a ten by následne odmietol pristúpiť k určeniu otcovstva prostredníctvom druhej zákonnej domnienky, máme zato, že v takom prípade by mohlo dôjsť k určeniu otcovstva súdom, a to na základe <i>analógie legis</i>.</p> <p>V týchto intenciách je nevyhnutné uviesť do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Cdo/121/2018, v rámci ktorého NS SR riešil otázku zapretia otcovstva k dieťaťu narodenému nezosobášenému páru pomocou asistovanej reprodukcie, a konštatoval, že súhlas muža so zákrokom asistovanej reprodukcie je právnou skutočnosťou, na základe ktorej sa určuje jeho otcovstvo k dieťaťu narodenému po úspešnom zákroku, namiesto biologického vzťahu medzi otcom a dieťaťom.</p>	<p>genetickým otcom dieťaťa je muž, ktorý súložil s matkou dieťaťa v rozhodnom čase.</p> <p>Takáto situácia môže nastať, ak by došlo k zákroku asistovanej reprodukcie u nezosobášeného páru bez súhlasu muža, ktorý by následne odmietol určenie otcovstva druhou domnienkou.</p> <p>Konzekvenciou takéhoto konania by bolo, že dieťa by nemalo právne určené otcovstvo.</p> <p>Ak by vo vyššie uvedenom prípade došlo k asistovanej reprodukcii so súhlasom muža a ten by následne odmietol určenie otcovstva druhou domnienkou, domnievame sa, že za absencie domnienky svedčiacej mužovi, ktorý dal na asistovanú reprodukciu súhlas, by mohlo byť otcovstvo tohto muža určené súdom, a to za použitia <i>analógie legis</i>.</p> <p>Vychádzame pritom z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. januára 2022 sp. zn. 5Cdo 121/202118, v ktorom Najvyšší súd SR riešil otázku zapretia otcovstva k dieťaťu narodenému po zákroku asistovanej reprodukcie nezosobášenému páru.</p>
--	--